

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Ion Cotea,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de Ion Cotea împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, privind anularea Hotărârii Plenului Consiliului Superior al Magistraturii din 30 martie 2022 nr.51/5,

împotriva hotărârii din 06 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-4/24
NR. PIGD 2-22085873-01-3ra-03012024)*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) Cod administrativ.
Dezacordul recurenților cu hotărârea instanței de apel nu constituie un
temei de casare a hotărârii contestate.

Curtea de Apel Chișinău: V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca,

27 noiembrie 2024

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Ion Cotea

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 16 iunie 2022, Ion Cotea s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului Superior al Magistraturii privind anularea Hotărârii Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.51/5 din 30.03.2022, prin care s-a respins contestația împotriva Hotărârii Colegiului Disciplinar nr.11/6 din 28.05.2021 și anularea Decretului Președintelui R. Moldova nr. 472-ix din 20.05.2022 privind eliberarea din funcție.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, prin Hotărârea contestată, a fost respinsă contestația sa împotriva Hotărârii Colegiului Disciplinar nr. 11/6 din 28.05.2021 privind aplicarea sancțiunii disciplinare prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. d) din Legea nr.178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

3. Menționează reclamantul că, nu a comis nici o abatere disciplinară, deoarece pretinsele omisiuni în acțiunile sale legate de fixarea ședințelor de judecată, neredactarea actelor procesuale în termen legal, expirarea dosarelor în instanțele ierarhic superioare cu nerespectarea termenilor procesuali s-au datorat nu unor intenții din partea sa, neglijenței sau altor motive imputabile acestuia, ci lipsei condițiilor de lucru în instanța în care activează pe parcursul mai multor ani, aceste motive fiind mediatizate de către reclamant personal, precum și de judecători din alte instanțe.

4. Precizează reclamantul că, omisiunile reținute în sarcina sa, nu constituie abateri disciplinare, acestea ne fiindu-i imputabile, fiind datorate condițiilor în care a activat, iar existența acestora nu poate fi pusă pe seama sa, ci organului care a respins contestația sa și a dispus eliberarea sa din funcție.

5. Subliniază că, alegațiile Colegiului disciplinar și ale Consiliului Superior al Magistraturii cu referire la faptul că, argumentele invocate de reclamant privitor la lipsa condițiilor de muncă, sarcina mare de lucru pentru

judecător au fost folosite în sensul victimizării nu corespund situației de fapt și sânt absolut neîntemeiate.

6. Punctează reclamantul că, sânt nefondate și afirmațiile Consiliului Superior al Magistraturii, înserate în hotărârea contestată, potrivit căroră, alți colegi ai săi, fiind puși în condiții similare de activitate, nu au făcut plângeri cu privire la lipsa condițiilor de muncă și sarcina mare de lucru per judecător, organizându-și lucrul în mod corect, încadrându-se în termenele rezonabile de examinare a dosarelor, fără a admite încălcări procesuale, acestea fiind contrare însuși temeiurilor de încetare a cauzelor disciplinare instrumentate altor colegi din instanță, unde pârâtul afirmă contrariul, în special lipsa condițiilor de muncă în sediul Central al Judecătoriei Cahul, cu trimiteri la existența scrisorilor din partea Președintelui interimar al instanței de judecată, prin care s-a indicat că, ”Din demersurile Președintelui Judecătoriei Cahul (sediul Central), adresate CSM la data de 10.11.2020 și 09.02.2021, a fost solicitat a fi întreprinse măsuri de a mări numărul de judecători în cadrul Judecătoriei Cahul și a organiza cât de curând concurs pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător, însă ca urmare a demersurilor înaintate, situația a rămas aceeași”.

7. Relatează că, într-o altă hotărâre de încetare a procedurii disciplinare intentate față de un alt coleg al său, s-a indicat că, conform datelor statistice ale Comisiei Europene pentru Eficiența Justiției, Republica Moldova la 100 000 locuitori, are un număr de judecători de 2 ori mai mic decât media europeană (10,8 judecători la 100 000 locuitori), comparativ cu 21,3 judecători la 100 000 locuitori – în majoritatea statelor europene, fapt stabilit și prin Hotărârea CSM nr. 123/7 din 06.03.2018, prin care s-a reiterat că, volumul mare de lucru a fost recunoscut inclusiv de organizațiile internaționale, fapt ce inevitabil influențează asupra actului de justiție, or, timpul de studiere a fiecărui caz în parte de către judecător este limitat, ceea ce inevitabil duce la comiterea omisiunilor.

8. Menționează că, contestația depusă, a fost examinată de un organ, al cărui membri aveau mandatele expirate, situație recunoscută prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 9 din 07.04.2022 la pct. 78, 86 și 88.

9. Învederează reclamantul Ion Cotea că, în urma respingerii contestației sale, Consiliul Superior al Magistraturii, prin Hotărârea suplimentară nr. 66/5 din 30.03.2022, a dispus remiterea actului contestat către Președintele R. Moldova, cu propunerea eliberării acestuia din funcția de judecător.

10. Mai comunică că, la data de 24.05.2022, în Monitorul Oficial a fost publicat Decretul Președintelui R. Moldova nr. 472-ix din 20.05.2022 privind eliberarea lui Ion Cotea din funcție, fără a i se oferi posibilitatea de

a contesta concedierea din funcție, hotărârea contestată la caz fiind cu drept de atac de 30 zile, Decretul emis fiind adoptat prematur.

11. Prin hotărârea din 06 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins acțiunea de contencios administrativ înaintată de către Ion Cotea împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, privind anularea Hotărârii Plenului Consiliului Superior al Magistraturii din 30 martie 2022 nr. 51/5 prin care s-a respins contestația împotriva Hotărârii Colegiului Disciplinar nr.11/6 din 28 mai 2021, ca fiind neîntemeiată.

12. În motivarea soluției, Curtea de Apel Chișinău a reținut că, reclamantul Ion Cotea, nu a făcut uz de dreptul de a prezenta probe și nu a depus nici o explicație în apărarea poziției sale referitoare la circumstanțele care au împiedicat redactarea în termen a sentințelor pe cauzele penale enumerate în sesizarea depusă de Procurorul General al R. Moldova, Alexandr Stoianoglo, precum și nu a relatat motivele neexpedierii în termen a cauzelor la Curtea de Apel.

13. A notat că, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, corect a constatat că, în acțiunile judecătorului Ion Cotea, s-a conturat existența elementelor constitutive ale componentei abaterilor disciplinare prevăzute de art. 4 lit. g) și i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, faptele expuse în sesizare atingând nivelul de gravitate al unei abateri disciplinare și reprezintă în sine un factor determinat pentru stabilirea existenței abaterii disciplinare imputate.

14. Colegiul a menționat că, potrivit materialelor cauzei disciplinare s-a demonstrat cu certitudine că, reclamantul Ion Cotea, în calitate de judecător, cât și de președinte al ședințelor de judecată, a încălcat termenele de îndeplinire a acțiunilor de procedură pe cauzele penale aflate în gestiunea sa, nominalizate în sesizarea nr. 1674 p/m din 02.12.2020, și anume de stabilire a ședințelor preliminare, de redactare a sentințelor motivate, de transmitere a copiilor de pe sentințe participanților la proces, de expediere a cauzelor penale în instanța ierarhic superioară pentru examinare în ordine de apel/recurs, fapt ce a afectat în mod direct termenul rezonabil de examinare a cauzelor, cât și drepturile participanților la proces.

15. A reținut ca întemeiată poziția pârâtului cu referire la lipsa de responsabilitate a judecătorului Ion Cotea în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, fapt ce a generat consecințe de natură a crea premisele încălcării duratei rezonabile a procedurilor judiciare în cauzele penale nominalizate, respectiv a dreptului la un proces echitabil consacrat prin art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

16. A apreciat ca fiind justă concluzia Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la comiterea abaterii disciplinare de către judecătorul Ion Cotea, manifestată prin încălcarea cu intenție, în special a termenelor de întocmire a sentințelor motivate, prevăzute la art. 338 CPP, în cadrul examinării cauzelor penale, precum și încălcarea din neglijență gravă a termenului de stabilire a ședințelor preliminare și a termenelor de transmitere a cauzelor penale instanței de apel/recurs, or, aceste fapte au fost constatate fără echivoc din conținutul materialelor administrate în cadrul procedurii disciplinare.

17. Cât privește sancțiunea disciplinară ce a fost aplicată în privința judecătorului Ion Cotea sub formă de eliberare din funcția de judecător, prevăzută la art.6 alin.(1) lit. d) din Legea nr.178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Completul judiciar a notat că, Colegiul disciplinar corect a reținut la individualizarea sancțiunii aplicate, împrejurările în care au fost admise abaterile disciplinare, gravitatea acestora, consecințele faptelor săvârșite, precum și circumstanțele personale ale judecătorului vizat, fiind reținut caracterul repetitiv al abaterilor disciplinare admise de către judecătorul vizat, acesta anterior fiind sancționat disciplinar pentru încălcarea, din motive imputabile judecătorului, a termenelor de îndeplinire a acțiunilor de procedură, precum și pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere sau necorespunzătoare a unei obligații de serviciu, fără însă ca sancțiunile aplicate anterior să-și atingă scopul prevăzut de lege.

18. Colegiul a subliniat că, la acest capitol, s-a ținut cont și de faptul că, anterior prin hotărârea Colegiului disciplinar nr.42/12 din 2019, pentru comiterea abaterii disciplinare prevăzută în art.4 alin.(1) lit. g) din Legea nr.178/2014, judecătorului Ion Cotea i s-a aplicat sancțiunea sub formă de mustrare, iar prin hotărârea Colegiului disciplinar nr. 18/6 din 18.09.2020, pentru comiterea abaterii disciplinare prevăzută în art. 4 alin (1) lit. g) și j) din Legea nr.178/2014, judecătorului Ion Cotea s-a aplicat sancțiunea – mustrare, aceste circumstanțe fiind luate în considerație de către Colegiul disciplinar la individualizarea sancțiunii pentru abaterile disciplinare comise de către reclamant.

19. Instanța de judecată a conchis de a respinge ca neîntemeiate și declarative alegațiile reclamantului Ion Cotea, precum că, hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. nr.51/5 din 30.03.2022, nu este motivată și nu corespunde cerințelor de legalitate, reținând că, în motivarea hotărârii contestate se conțin motive de fapt și de drept care justifică

concluziile stipulate de membrii Consiliului Superior al Magistraturii, conform prevederilor art. 118 și art. 119 Cod administrativ.

20. Totodată, remarcând că, simpla nemulțumire a reclamantului cu actul administrativ individual, nu atrage după sine anularea acestuia.

21. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 05 decembrie 2023 Ion Cotea a depus cerere de recurs împotriva hotărârii din 06 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2023 cu adoptarea unei noi hotărâri prin care se fie admisă acțiunea integral.

22. În motivarea recursului reclamantul Ion Cotea a indicat că, Curtea de Apel Chișinău ca instanță de fond, a adoptat un act judiciar neîntemeiat și ilegal pe care îl va dezmembra cu argumente desfășurat după obținerea părții motivate a actului contestat pe care până la moment nu l-am recepționat din motive imputabile instanței vizate.

23. Comunică că, în opinia sa, în urma participării la unele ședințe de judecată, majoritatea amânate din motivul neprezentării părții adverse și tergiversării depunerii de referințe împotriva acțiunii de contencios administrativ, a ignorat prevederile legale privind noțiunea de abatere disciplinară, condițiile aplicării sancțiunii disciplinare, prevederi legate de celeritatea procesului, ignorarea termenului rezonabil de examinarea acțiunii în cel mult 30 zile de la data de sesizarea instanței, prevederile de soluționarea din oficiu a problemelor de fapt și de drept, în acest sens nu au procedat la cercetarea și studierea datelor statistice din PIGD, atât timp cât a invocat ca temei al contestării tuturor acțiunilor organelor vizate și implicate în sancționarea sa, lipsa condițiilor de muncă și sarcina exagerată per judecător timp îndelungat în instanța în care a activat pe parcursul mai multor ani, omisiunea instanței de a-i comunica motivele schimbării completelor de judecată formate pe cauza de contencios administrativ, ignorarea argumentelor privind lipsa de împuternici legale ale unor membri ai CSM la momentul examinării contestației în data de 30.03.2022, situație recunoscută și statuată prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 9 din 07 aprilie 2022, astfel admiterea de către CSM a disfuncționalității în exercitarea atribuțiilor stabilite prin art. 123 din Constituția RM, aplicarea de măsuri disciplinare față de judecători, circumstanțe importante pentru soluționarea corectă a pricinii, în final fiind ignorate cerințele unui proces echitabil în privința sa.

24. Mai menționează că, motivele de fapt și de drept mai desfășurat pe care va întemeia prezentul recurs și probele care vor fi invocate, cât și documentele respective, vor fi prezentate într-o cerere de recurs suplimentară.

25. Prin referința depusă la 03 mai 2024 prin intermediul poștei electronice Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil, sau, după caz respingerea cererii de recurs ca fiind neîntemeiată.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

26. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

27. Art. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

28. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit. c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

29. Art. 246 alin. (1) și (2) Codul administrativ prevede că:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. h) că, ”recursul se declară inadmisibil în special când recurs Este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

30. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că dispozitivul hotărârii a Curții de Apel Chișinău a fost notificat recurentului prin intermediul poștei electronice la

07 noiembrie 2023, ora 09:32, iar copia hotărârii motivate a fost notificată recurentului la 19 decembrie 2023, ora 11:10 la fel prin poșta electronică, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar (f.d. 106, 140).

31. În asemenea circumstanțe Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

32. Din analiza prevederilor art. 245¹ – 246 din Codul administrativ, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

33. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

34. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

35. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs de recurentul Ion Cotea, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

36. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Ion Cotea, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

37. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

38. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

39. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretării și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenții argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

40. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

41. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

42. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire

la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

43. În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Ion Cotea.

44. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit. h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Ion Cotea.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc